

Összefoglaló a Kúria Pfv.VII.20.194/2012/6. számú ítéletéről

A Budapesti Békéltető Testület 2012. december 4-én vette kézhez a Kúriának a 2012. október 16-án kihirdetésre került, **Spar Magyarország Kereskedelmi Kft. Budapesti Békéltető Testülettel szembeni felülvizsgálati eljárása** eredményeként meghozott Pfv.VII.20.194/2012/6. számú ítéletét. A Kúria ebben olyan **rendkívül fontos, elvi jelentőségű megállapításokat** tett, amelyek a jövőben általános zsinórmértékül szolgálnak nem csak a Budapesti Békéltető Testület, hanem az összes hazai békéltető testület számára annak kapcsán, hogy milyen szempontokat vegyenek figyelembe az ügyek érdemére vonatkozó döntések meghozatalakor.

I. Tényállás

A fogyasztó 2009. augusztus 14-én vásárolt 2 db. elektromos tűzhelyet a vállalkozástól összesen 79.980 Ft. értékben. Ezt követően 2010. január 25-én az egyik tűzhely meghibásodott, ezért a fogyasztó azzal az igénnyel fordult a vállalkozáshoz, hogy a terméket javítsa ki. Igénye azonban **elutasításra került** amiatt, hogy a terméket nem a vállalkozás által kijelölt szakszerviz helyezte üzembe, holott a vásárlás helyén felállított táblákon, valamint a használati utasításban is felhívták figyelmét arra, hogy a jótállási igény érvényesítésének feltétele a szakszervizzel való bekötetés.

A fogyasztó ezt követően a Budapesti Békéltető Testülethez fordult jogorvoslatért, amely a fogyasztó és a vállalkozás nyilatkozatai, valamint az általuk szolgáltatott bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy **az egyes tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező jótállásról szóló 151/2003. (IX.22.) Korm.rendelet** (a továbbiakban: Korm.rendelet) 1. § (1) bekezdés korlátozásának minősül, ha a jótállás feltételül szabja a vállalkozás, hogy kizárólag az általa megjelölt szakszerviz helyezheti csak üzembe a terméket. Ráadásul a Korm.rendelet 1.§ (2) bekezdése értelmében **semmisnek** minősül az a megállapodás, amely a Korm.rendeletben foglaltaktól a fogyasztó hátrányára eltér.

Mindezekre tekintettel a Budapesti Békéltető Testület **megalapozottnak látta** a fogyasztó kérelmét és ajánlásában kimondta, hogy a vállalkozás annak kézhezvételétől számított tizenöt napon belül javítsa meg vagy cserélje ki a hibás terméket, ha pedig ezekre nem képes, úgy fizesse vissza annak vételárát. A Budapesti Békéltető Testület az ajánlás indokolásában kitért arra, hogy a Korm.rendelet alapján a vállalkozást terhelő jótállási kötelezettség fennáll, továbbá a **Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 305/A. § (2) bekezdése** értelmében törvényi vélelem érvényesül arra vonatkozólag, hogy a teljesítés időpontjában a hiba már megvolt a termékben: ennek ellenkezőjét azonban nem bizonyította be a vállalkozás.

II. Az ajánlás hatályon kívül helyezése iránt indított elsőfokú eljárás

A vállalkozás ezt követően keresetben kérte a Fővárosi Törvényszéktől a Budapesti Békéltető Testület ajánlásának hatályon kívül helyezését a **fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 34. § (4) bekezdésére** való hivatkozással, mivel annak tartalma álláspontja szerint nem felelt meg a jogszabályoknak. Keresetét arra alapította, hogy

a Ptk. 248. § (2) bekezdése értelmében a jótállásról szóló szerződésben, jogszabályban továbbá a **szolgáltatásra vonatkozó reklámban foglalt feltételek szerint** terhelte őt jótállási kötelezettség a hibás termék kapcsán. Véleménye szerint a kihelyezett táblák által épp a szolgáltatására vonatkozó reklámban foglaltak feltételek révén közölte a jótállás feltételhez való kötését, amelyre lehetőséget az említett jogszabályhely ad. Vitatta továbbá azt is, hogy a fogyasztó hátrányára történő eltérést jelentené e feltétel alkalmazása, hiszen a szakszerviz általi üzembe helyezést azért követeli meg a vásárlóktól, mivel a termék speciális működésében - elektromos tűzhelyről lévén szó - veszély rejlik a fogyasztók számára.

Az elsőfokú bíróság ezt követően a vállalkozás **keresetét elutasította, az ajánlás tartalmát is érdemben vizsgálva**. Ítélete indokolásában ugyanis kimondta, hogy a Budapesti Békéltető Testület az ajánlásában helyesen értelmezte és alkalmazta a jogvita eldöntése során irányadó, jótállásra vonatkozó jogszabályokat. Ennek értelmében a hibás termék a Korm.rendelet hatálya alá eső tartós fogyasztási cikknek minősül, ez alapján pedig kötelező jótállás terhelte a vállalkozást, amelynek terjedelmét nem volt jogosult a fogyasztó hátrányára szűkíteni, azaz nem köthette volna feltételhez: az ugyanis semmisnek minősül a Korm.rendelet 1. § (2) bekezdése szerint.

III. A Fővárosi Ítéltábla megállapításai a másodfokú eljárásban

A vállalkozás ezután kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az ajánlás hatályon kívül helyezését a Fővárosi Ítéltáblától, amely azonban **helybenhagyta az ítéletet**, mivel a Ptk. 306.§ (1) bekezdésének rendelkezései megfelelően alkalmazandóak a jótállás során is érvényesíthető szavatossági igényekre.

Az Ítéltábla azonban – ellentétesen az elsőfokú bíróság ítéletével, amely még érdemben vizsgálta az ajánlás teljes tartalmát – azt is kifejtette, hogy a békéltető testületek által meghozott ajánlások hatályon kívül helyezése iránt indított perekben **nem tartozik a bíróságok hatáskörébe az ajánlás indokai megalapozottságának vizsgálata**. Mindezek miatt pedig a konkrét ügyben nem is vizsgálta azt a másodfokú eljárás során, hogy mentesül-e a vállalkozás a jótállási kötelezettség alól azért, mert a fogyasztó nem az általa kijelölt szakszervizzel helyeztette üzembe a hibás terméket.

IV. A Kúria előtti felülvizsgálati eljárás

A fentieket követően a vállalkozás a Kúria előtt **felülvizsgálati kérelemben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését** és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, lényegében megismételve az első- és másodfokú bírósági eljárásban előadott nyilatkozatait, valamint jogi álláspontját. A Kúria a harmadfokú eljárás során végül a jogerős bírósági ítéletet hatályában fenntartotta.

1. Indokolásában először is kifejtette, hogy elsődlegesen annak kérdésében foglalt állást, miszerint a másodfokú bíróság értelmezése helyes volt-e a békéltető testületek által meghozott ajánlások hatályon kívül helyezése iránt indított perek kapcsán, azaz a bíróság vizsgálhatja-e az ajánlások tartalmát azok indokaira is kiterjedően. E vizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy az **Ítéltábla tévesen értelmezte az Fgytv. 34. § (4) bekezdését** az alábbiak szerint.

Az Fgytv. 33. § (1) bekezdésében a következőképp kerültek meghatározásra az ajánlás kötelező tartalmi elemei:

„Fgytv. 33. § (1) A kötelezést tartalmazó határozatnak, illetve az ajánlásnak ki kell terjednie a kérelemben előterjesztett valamennyi indítványra és a döntés alapjául szolgáló indokokra. A kötelezést tartalmazó határozatban rendelkezni kell az eljárás költségének összegéről és annak viseléséről.”

A Kúria kifejtette, hogy a fentiek értelmében az **ajánlásnak tartalmaznia kell valamennyi indítványt és a döntés alapjául szolgáló indokokat is** – ez utóbbiak tehát részét képezik az ajánlás teljes tartalmának. A békéltető testületek által meghozott jogszabálysértő ajánlások kapcsán pedig az Fgytv. 34. § (4) bekezdése az alábbiak szerint biztosítja a jogorvoslat lehetőségét a vállalkozások számára:

„Fgytv. 34. § (4) A vállalkozás az ajánlás hatályon kívül helyezését a (3) bekezdésben foglaltakon túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a békéltető testület székhelye szerint illetékes törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.”

A Kúria az ítéletében rámutatott arra, hogy az idézett jogszabályhely egyértelműen rendelkezik: az ilyen perek esetében az Fgytv. 34. § (4) bekezdése nem csupán a döntés, hanem az **ajánlás teljes tartalmának felülvizsgálatára jogosítja fel a bíróságot**. Emiatt pedig a Fővárosi Ítéletábrának a bíróságok vizsgálati jogkörére vonatkozó általános megállapítása téves is egyben.

2. A harmadfokú eljárásban a fentiek miatt felülvizsgálat tárgyát képezte az ajánlás teljes tartalma. Ennek eredményeként megállapításra került, hogy a Budapesti Békéltető Testület **helytállóan állapította meg** az ajánlásának indokolásában a fogyasztói jogvitával érintett tartós fogyasztási cikk jellegére és árára tekintettel, hogy a Korm.rendelet 1. § (1) bekezdése alapján a vállalkozást terhelő jótállási kötelezettség korlátozásának és feltételhez kötésének minősül az, ha kizárólag az általa megjelölt szakszerviz helyezheti üzembe a tőle megvásárolt terméket. Ehhez kapcsolódóan a Kúria kimondta azt is, hogy ez a feltétel egyértelműen a Korm.rendeletben foglaltaktól a **fogyasztó hátrányára történő eltérést jelenti**, épp ezért semmisnek minősül a Korm.rendelet 1. § (2) bekezdés értelmében.

Következésképp a fogyasztót jogszabály alapján megillető **kötelező jótállás nem is szűnt meg** pusztán amiatt, hogy az általa vásárolt tűzhely a szakszerviz szolgáltatásának igénybe vétele nélkül került üzembe helyezésre. Emiatt pedig érvényesül a Ptk. 305/A. § (2) bekezdésében foglalt, a hiba teljesítéskori fennállására vonatkozó törvényi vélelem, amely alapján a fogyasztó érvényesítheti a vállalkozással szemben a Ptk. 306.§ (1) bekezdésében foglalt szavatossági jogokat – erre vonatkozott a Budapesti Békéltető Testület ajánlása.

A Kúria rámutatott a következőkre is: való igaz, hogy a Korm.rendelet 3. § (3) bekezdés d, pontja értelmében a jótállási jegyen fel kell tüntetni a fogyasztót a jótállás alapján megillető jogokat, azok érvényesíthetőségének határidejét, helyét és feltételeit. Emiatt pedig a jótállásra kötelezett vállalkozás nincs elzárva attól a lehetőségtől, hogy jótállási kötelezettséget csak akkor vállaljon, ha az általa megjelölt szakszervizek közreműködésével történt az adott áru üzembe helyezése. Ennek kapcsán azonban úgy foglalt állást, hogy **az ilyen feltétel nem jelenthet aránytalan terhet a fogyasztóra**. Ez a felülvizsgálat tárgyát képező ügyben azt

jelenti, hogy az egyszerűbben üzembe helyezhető készülék esetén elegendő és megengedett lehet, ha a bekötést csupán szakember igénybe vételéhez köti a vállalkozás vagy az üzembe helyezéshez használati utasítást ad át és a jótállás vállalását ezek betartásától teszi függővé.

Végül, de nem utolsósorban a Kúria álláspontja szerint azért hivatkozott alaptalanul a vállalkozás az általa meghatározott feltétel kikötésének jogszerűségére, mivel **nem bizonyította** azt, hogy a fogyasztói jogvita tárgyát képező elektromos tűzhely üzembe helyezése szempontjából a szakszerviz szolgáltatásának igénybe vétele nélkülözhetetlennek minősül.

V. Összegzés

A Kúria Pfv.VII.20.194/2012/6. számú ítéletében tehát **két fontos állásfoglalást** tett, amelyek lényege a következő:

*1. Az ítélet indokolása alapján megállapítható, hogy azon fogyasztói jogvitákban, amelyek az egyes tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező jótállásról szóló 151/2003. (IX.22.) Korm.rendeletben meghatározásra került jótállási kötelezettségek feltételhez kötésével kapcsolatosak, az eljáró tanácsnak **azt kell vizsgálnia a kikötés jogszerűsége kapcsán, hogy az nem jelent-e a fogyasztó számára aránytalan terhet.** Így ha például a vállalkozás a Korm.rendelet alapján fennálló kötelező jótállást a szakszerviz általi üzembe helyezéshez, mint feltételhez köti, a békéltető testület előtti eljárásban **azt kell bizonyítania, hogy e feltétel nélkülözhetetlennek minősül a fogyasztói jogvita tárgyát képező termék üzembe helyezése szempontjából.***

*2. A békéltető testületek által meghozott ajánlások hatályon kívül helyezése iránt indított perekben az idézett Fgytv. 34. § (4) bekezdés alapján a bíróság nem csupán az ajánlás rendelkező részének, hanem annak **teljes tartalma jogszabályoknak való megfelelőségét vizsgálja**, indokainak megalapozottságával együtt.*

Budapest, 2012. december 5.

Dr. Baranovszky György
elnök
Budapesti Békéltető Testület